

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 34. §-a alapján, az Alaptörvény 35. cikk (5) bekezdése szerint, a 119/2012. (VI. 26.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Korm.rendelet) 16. § (5) bekezdésében biztosított felhatalmazás alapján a Kormány nevében Foktő Község Képviselő-testülete működése tekintetében az alábbi

Alaptörvény-ellenesen működő képviselő-testület feloszlásával összefüggő elvi vélemény nyilvánítása iránti indítványt

terjesztem elő:

Kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy nyilvánítson elvi véleményt abban a kérdésben, hogy alaptörvény-ellenesnek minősül-e a települési önkormányzat működése, ha

- hosszú időn keresztül (több, mint egy éve) nem tart képviselő-testületi üléseket, vagy azokat kizárólag a fővárosi és megyei kormányhivatal összehívása alapján tartja meg,
- a képviselő-testület nem hoz ülésein döntéseket, így többek között nem alkotja meg költségvetési és zárszámadási rendeletét, a Szervezeti és Működési Szabályzatát jogszabálysértő módon alkotja meg és a jogszabálysértést nem szünteti meg a fővárosi és megyei kormányhivatal felhívása ellenére sem, az Állami Számvevőszéknek az önkormányzati gazdálkodásról készült vizsgálati jelentésében foglaltakat nem tárgyalja meg,
- a képviselő-testület döntésének hiányában az önkormányzati tulajdon tekintetében a tulajdonost megillető jogokat nem tudja gyakorolni,
- a képviselő-testület döntése meghozatalának elmulasztása más önkormányzatok és önkormányzati társulások működését is hátrányosan befolyásolja,
- a képviselő-testület és a polgármester között kialakult tartós bizalmatlanság és együttműködési képtelenség ellenére a képviselő-testület nem kezdi meg a konfliktus feloldására alkalmas eljárásokat, és a testület a feloszlásáról sem dönt, és
- a fővárosi és megyei kormányhivatal által a helyi önkormányzatok törvényességi felügyelete körében alkalmazott felügyeleti, valamint koordinációs eszközökkel sincs remény a törvényes működés helyreállítására.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	VII-1 / 375-0 / 2013
Érkezett:	2013 MÁRC 04.
Példány:	1-1
Melléklet:	41 db
Kezelőiroda:	<i>[Handwritten signature]</i>

Indokolás

1. Az eljárás megindításának indokai

Foktő Bács-Kiskun megyei község, területe több mint háromezer hektár, népességének száma a Központi Statisztikai Hivatal adatai alapján a 2011. évben 1652 fő volt.

A 2010. október 3. napján megtartott helyi önkormányzati választások során a település választópolgárai egy független polgármester-jelöltet, illetve hat független képviselő-jelöltet választottak meg a képviselő-testület tagjául.

Az alakuló üléstől kezdve feszült volt a polgármester és – a későbbiekben alpolgármesterré megválasztott képviselő kivételével – az önkormányzati képviselők viszonya. Szintén feszültség alakult ki a helyettesítő körjegyző és az önkormányzati képviselők között. A nézeteltérések a képviselő-testület működésképtelenségéhez vezettek, amelyet sem a képviselő-testület, sem a Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal (a továbbiakban: Kormányhivatal) nem tudott a rendelkezésére álló törvényes eszközökkel megoldani.

Fentiekre tekintettel dr. Kerényi János, a Kormányhivatalt vezető kormány megbízott a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Möt.) 132. § (1) bekezdés f) pontja alapján javasolta az – álláspontja szerint – Alaptörvénnyel-ellentétesen működő Foktő Község Képviselő-testülete felosztatásának kezdeményezését (I-B-001/2305-5/2012. sz. kezdeményezés, iratjegyzék 1. ssz).

A Kormány a felosztatási javaslatot megalapozottnak találta, ezért a felosztatási eljárás megindításáról, jelen indítvány előterjesztéséről döntött.

2. Az Alkotmánybíróság által vizsgálendő alaptörvény-ellenes működés, magatartás és hatáskörgyakorlás megjelölése

A képviselő-testület

- a 2012. évi költségvetési rendeletet a jogszabályban meghatározott határidőig nem alkotta meg.
- az Állami Számvevőszéknek az önkormányzat gazdálkodásáról készült vizsgálati jelentésében foglaltakat nem tárgyalta meg, és azzal összefüggésben intézkedési tervet nem fogadott el, jóllehet az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény 33. § (1) bekezdése alapján az ellenőrzött szervezet vezetője köteles a jelentésben foglalt megállapításokhoz kapcsolódó intézkedési tervet összeállítani, és azt a jelentés kézhezvételétől számított harminc napon belül az Állami Számvevőszék részére megküldeni.

- elmulasztotta a 2011. évi költségvetés végrehajtásának megtárgyalását, elfogadását, ezzel megsértve az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 91. § (1) bekezdését, amely szerint a jegyző által elkészített zárszámadási rendelettervezetet a polgármester a költségvetési évet követő negyedik hónap utolsó napjáig terjeszti a képviselő-testület elé. A képviselő testület a zárszámadásról rendeletet alkot.
- nem alkotta meg az anyakönyvekről, a házasságkötési eljárásról és a névviselésről szóló 1982. évi 17. tvr. 42/A.§ (4) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján az egyes házasságkötésekkel és bejegyzett élettársi kapcsolatok létesítésével összefüggő díjazás körében a rendeletét.
- összehívására csak a Kormányhivatal kezdeményezésére, javaslatára kerül sor.

3. Az Alaptörvény megsértett rendelkezései

Álláspontom szerint Foktő Község Képviselő-testülete működésképtelensége sérti az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a), d) és l) pontjait.

Az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontja alapján a helyi önkormányzat a helyi közügyek intézése körében törvény keretei között rendeletet alkot.

Az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés d) pontja alapján a helyi önkormányzat a helyi közügyek intézése körében törvény keretei között meghatározza szervezeti és működési rendjét.

Az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés d) pontja alapján a helyi önkormányzat a helyi közügyek intézése körében törvény keretei között törvényben meghatározott további feladat- és hatásköröket gyakorol.

4. Az indítványban foglalt kérelem részletes indoklása

A képviselő-testület működésével összefüggésben az első nehézségek már az alakuló ülésen jelentkeztek. A polgármester több személyt is javasolt alpolgármesternek, alpolgármester megválasztására azonban mégsem került sor, továbbá az eljárás során több jogszabálysértés történt. A Kormányhivatal jogelődje – a Bács-Kiskun Megyei Közigazgatási Hivatal – az **alpolgármester megválasztásának elmaradása**, illetve az eljárásjogi jogszabálysértések miatt törvényességi észrevételt tett. A törvényességi észrevétel, valamint a helyettesítő körjegyző szakmai tájékoztatása ellenére öt önkormányzati képviselőnek az volt a véleménye, hogy, „egy ekkora településen nem indokolt az alpolgármester választása” és ennek megfelelően módosították a szervezeti és működési szabályzatot is a 2011. február 23-i ülésen. A döntés következményei, az átmeneti működésképtelenség első jelei akkor mutatkoztak meg először, amikor 2011 tavaszán a polgármester beteg lett és alpolgármester hiányában nem volt, aki helyettesítse. A Kormányhivatal több észrevételét, szakmai segítségnyújtását követően az alpolgármester megválasztására csak 2011. július 7-én került sor. (3373-1/2010. számú és K01/3096-1/2011. számú észrevétel, iratjegyzék 2. és 3. ssz.)

A képviselő-testület a 2010. december 8. napján megtartott ülésén felülvizsgálta a régi SzMSz-ét és megalkotta a Községi Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 11/2010. (XII. 10.) számú rendeletét, tehát új szervezeti és működési szabályzat (a továbbiakban: SzMSz) elfogadásról döntött. Az SzMSz megalkotása során a helyettesítő körjegyző több jogszabálysértő rendelkezésre is felhívta a képviselő-testület figyelmét, szakmai véleményét azonban ebben az esetben sem fogadták el.

Az SzMSz-re a Kormányhivatal törvényességi észrevételt tett (száma: K01/1350-1/2011., iratjegyzék 4. ssz.) a normavilágosság hiánya, az egymásnak ellentmondó rendelkezések és a jogintézmények tartalmuktól eltérő alkalmazása miatt. A képviselő-testület a 2011. április 27-i ülésén megtárgyalta az észrevételben foglaltakat. A testület 78/2011. (IV. 27.) számú határozata szerint az észrevételben foglaltakkal egyetértett és megbízta a helyettesítő körjegyzőt az SzMSz teljes körű felülvizsgálatával, a jogszabályoknak megfelelő rendelettervezet elkészítésével. A rendelet-tervezetet a képviselő-testület a következő, munkaterv szerinti ülésén kívánta tárgyalni. Jóllehet a jogszabálysértések megszüntetésére adott határidőt a Kormányhivatal kétszer is meghosszabbította, (először 2011. június 30. napjáig, másodszor pedig 2011. szeptember 30. napjáig), a rendelet módosítására a mai napig nem került sor. A helyettesítő körjegyző által elkészített rendelet-tervezetet a képviselő-testület meg sem tárgyalta. Az SzMSz-t a Kormányhivatal tájékoztatása alapján a képviselők is csak nehezen, egyes részeit tekintve egyáltalán nem tudják alkalmazni. Ez a képviselő-testület működésében folyamatosan zavart okoz. Tekintettel arra, hogy az SzMSz a Magyar Köztársaság Alkotmányába és egyéb törvényekbe ütközött, valamint arra, hogy a 2011. szeptember 30-i határidő is eredménytelenül telt el, a Kormányhivatal 2011. október 12-én indítványt terjesztett elő az Alkotmánybíróságnál a jogszabálysértő rendelkezések megsemmisítése céljából (K01/4980-1/2011., iratjegyzék 5. ssz.). Az Alkotmánybíróság az indítványt 2012. január 18-án áttette a Kúriára (XX/764/2012.). A Kúria Önkormányzati Tanácsa az 5030/2012/8. számú végzésében elkülönítette a falufejlesztéssel és pénzügyvel kapcsolatos alcímekre vonatkozó indítványi elemeket (iratjegyzék 6. ssz.) és meghozta a Köm. 5030/2012/9. számú határozatát (iratjegyzék 7. ssz.), amelyben az SzMSz egyes rendelkezéseit megsemmisítette. A falufejlesztéssel és pénzügyekkel kapcsolatos alcímre vonatkozó indítványi elemekről a Kúria Önkormányzati Tanácsa Köm. 5067/2012/4. számú határozatában (iratjegyzék 8. ssz.) döntött, és törvényellenessége miatt az egész alcímet megsemmisítette.

A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) 2012. december 31-ig hatályos 91.§ (7) bekezdése értelmében, a gazdasági programot a képviselő-testületnek az alakuló ülését követő hat hónapon belül el kellett fogadnia, ha a korábbi program egy választási ciklus idejére szólt. Ennek a kötelezettségének a képviselő-testület szintén nem tett eleget (észrevétel száma: K01/5304-1/2011., iratjegyzék 9. ssz.), mivel **a gazdasági programot csak a 2012. január 25. napján megtartott ülésén fogadta el** (8/2012. (I. 25.) számú határozat, iratjegyzék 10. ssz.). **A 2011. évi költségvetéssel kapcsolatos beszámoló megtagyargyalására pedig a mai napig nem került sor** (I-B-001/5175-14/2012. számú kezdeményezés, iratjegyzék 11. ssz.).

2011-ben 33 darab – a képviselő-testület működését dokumentáló – jegyzőkönyv érkezett a Kormányhivatalhoz. Megállapítható, hogy **az ülések mintegy ötöde határozatképtelen volt.** A jegyzőkönyvek szerint mindig ugyanaz az öt képviselő hiányzott. Az egyik képviselő több alkalommal megtagadta a képviselő-testületi ülésre szóló meghívó átvételét is. Mindez szemlélteti azt a problémát, hogy a képviselő-testületen belül két szembenálló csoport jött létre, amelyek közül az egyikbe a polgármester és az alpolgármester, a másikba a további öt képviselő tartozik.

A felek között az egyik legvitatottabb kérdés a **képviselő-testületi ülések kezdésének időpontja volt.** A polgármester a testületi üléseket rendszeresen délelőtt 10 órára hívta össze azért, mert a másnapi munkavégzésre figyelemmel szeretne volna munkaidőben tartani az üléseket. Ezt indokoltnak tartotta a saját munkája, a két településen jegyzői feladatokat ellátó körjegyző és a jegyzőkönyvet vezető köztisztviselő, illetve közalkalmazott miatt is. Az öt képviselő szeretne volna, ha a testületi üléseket 17 órai kezdettel tartják. Arra hivatkoztak, hogy a munkájuk befejezését követően tudnak csak az üléseken részt venni. Az Ötv. 2012. december 31-ig hatályos 12.§ (1) bekezdése alapján több alkalommal indítvánnyal éltek az ülés összehívása érdekében, illetve – azért, hogy igényüknek érvényt szerezzenek – több esetben a délelőtt kezdődő testületi ülésekre nem mentek el, így azokat a polgármester határozatképtelenség miatt nem tudta megtartani. A 17 órai kezdettel tartott testületi ülések azonban gyakran nyúltak az éjszakába.

A polgármester több alkalommal **berekesztette a képviselő-testület ülését,** anélkül hogy a testület valamennyi napirendi pontot megtárgyalta volna. A polgármesteri intézkedések között egyaránt volt jogszerű és jogszerűtlen (például indokolás nélküli) berekesztés. Ezekre a jogszabálysértésekre a Kormányhivatal, illetve jogelődje törvényességi észrevételt, illetve törvényességi felhívást tett (K01/3217-1/2011., iratjegyzék 12. ssz.). Az ülés tartásával összefüggésben azonban nem csak a polgármester, hanem az öt képviselő is követett el működési törvénysértést. 2011. szeptember 28-án a polgármester 4 óra 33 perces tanácskozást követően körülbelül 21 óra 40 perckor berekesztette az ülést. A képviselő-testület öt tagja azonban miután a polgármester, az alpolgármester és a helyettesítő körjegyző elhagyta a tanácsstermet, tovább ülésezett és határozatokat is hozott. 2011. november 4-én az öt képviselő úgy hívott össze és tartott testületi ülést, hogy azon a polgármester és a körjegyző nem vett részt (K01/5304-1/2011. számú törvényességi észrevétel, iratjegyzék 9. ssz.). A törvénysértő módon tartott ülések több határozatának tartalma is aggályos volt. A törvénysértő ülésen hozott határozatokat a törvényességi észrevételt követően a képviselő-testület ugyan hatályon kívül helyezte, de a későbbi testületi ülések napirendjére változatlan céllal és – a szakmai tájékoztatás ellenére – változatlan tartalommal fel kívánta venni azokat (szakmai segítségnyújtás száma: K01/4652-20/2011., iratjegyzék 13. ssz.).

A képviselő-testületi, bizottsági ülésekről készült **jegyzőkönyvek** rendszeresen az Ötv. 17.§ (2) bekezdésében meghatározott határidőn túl kerültek a Kormányhivatalhoz felterjesztésre. Erre több alkalommal törvényességi észrevételt tett a hivatal. A képviselő-testület öt tagjának álláspontja szerint a jogszabálysértés oka a körjegyző mulasztása volt, a körjegyző szerint a

létszámhiány, a jegyzőkönyvek terjedelme és a jegyzőkönyv-hitelesítők késlekedése miatt nem tudta határidőben felterjeszteni a jegyzőkönyveket (K01/2861-1/2011. számú, K01/3095-1/2011.számú, 3096-1/2011. számú törvényességi észrevétel, K01-2712-3/2011. számú levél, iratjegyzék 14., 15., 3., 16. sz.).

A körjegyző 2010. augusztus 2. napjától látta el a **helyettesítő körjegyzői** feladatokat Foktó és Dunaszentbenedek községek körjegyzőségénél. Az alakuló ülést követően fokozatosan megromlott a képviselő-testület öt tagjával a kapcsolata, végül a képviselők két olyan döntést is hoztak, amelyben a helyettesítő körjegyző közszolgálati jogviszonyát megszüntették, annak ellenére, hogy szakmai segítségnyújtás keretében előzetesen tájékoztatást kaptak a hatályos jogszabályokról és az eljárás rendjéről. A döntések jogszabálysértő volta miatt a Kormányhivatal törvényességi felhívással élt (K01/5304-1/2011., I-B-001/1132/2012. sz. törvényességi felhívás, iratjegyzék 9. és 17. sz.). A helyettesítő körjegyző ezek után a jogszabálysértő működésre, jogszabálysértő döntés-tervezetekre felhívta ugyan a képviselők figyelmét, de munkájukat a tőle elvárható módon a Kormányhivatal álláspontja szerint nem segítette. A helyettesítő körjegyző munkájával, munkájának színvonalával ugyanakkor a körjegyzőség másik tagja, Dunaszentbenedek község elégedett volt.

A 2011. és a 2012. évben nemcsak működési jogszabálysértéseket követett el a képviselő-testület, hanem a jogszabály alapján kötelezően meghozandó döntések, valamint felhatalmazáson alapuló rendeletalkotási kötelezettségének elmulasztása miatt, folyamatosan, mulasztásban megnyilvánuló törvénysértéseket is. A Kormányhivatal tájékoztatása alapján a testületi üléseken parttalan vita folyik, de a település szempontjából fontos és **szükséges döntéseket nem hozzák meg**, például nem alkották meg a jogszabályban meghatározott határidőig (2012. február 11.) a 2012. évi **költségvetési rendeletet** (törvényességi felhívások száma: I-B-001/2172-1/2012., I-B-001/2732-1/2012., iratjegyzék 18. és 19. sz.).

A Magyar Államkincstár Bács-Kiskun Megyei Igazgatósága 1238-4/2012. sz. levelében (iratjegyzék 20. sz.) foglaltak szerint a Belügyminisztérium Önkormányzati Gazdasági Főosztályának tájékoztatása alapján „Foktó Község Önkormányzata 2012. április havi **előirányzata felfüggesztésre került** a képviselő-testület által jóváhagyott költségvetés hiánya okán az információ szolgáltatásig a nettó finanszírozás alapján.” Tekintettel arra, hogy a második törvényességi felhívásban meghatározott határidő is eredménytelenül telt el, a Kormányhivatal az Mötv. 135. § (1) bekezdése alapján kezdeményezte a polgármesternél a képviselő-testület összehívását a költségvetés elfogadása céljából, továbbá ezzel egyidejűleg a Kúria Önkormányzati Tanácsához fordult és kérte a helyi önkormányzat jogalkotási kötelezettsége elmulasztásának megállapítását. A Kormányhivatal által kezdeményezett képviselő-testületi ülésre 2012. május 23-án került sor, ahol megalkották az önkormányzat és intézményei 2012. évi költségvetéséről és végrehajtásának szabályairól szóló 1/2012. (IV. 24.) számú rendeletet. A költségvetési rendeletben – a körjegyző szakmai érvei ellenére – a körjegyzőség Foktó településen található hivatali egységének létszámát két fővel csökkentette a képviselő-testület. Az ülésről készült jegyzőkönyv – szintén megsértve a 15 napos felterjesztési határidőt – 2012. július 18-án érkezett meg a Kormányhivatalhoz. Mivel a rendelet jogszabálysértő volt, ezért a Kormányhivatal I-B-001/5120-1/2012. számon

törvényességi felhívást bocsátott ki, illetve az Mötv. 133. § (2) bekezdése alapján I-B-001/5120-2/2012. számon javaslatot tett a jövőbeni jogszabálysértések elkerülése céljából (iratjegyzék 21. és 22. ssz.).

Foktő község **2011. évi költségvetése végrehajtásának** megtárgyalására, elfogadására sem került még sor. A jogszabálysértés megszüntetése céljából a Kormányhivatal törvényességi felhívást tett, majd tekintettel arra, hogy a felhívásban meghatározott határidő eredménytelenül telt el, kezdeményezte a polgármesternél a képviselő-testület összehívását és ezzel egyidejűleg a Kúriához fordult jogalkotási kötelezettség elmulasztásának megállapítása céljából (I-B-001/3499-4/2012., iratjegyzék 23. ssz.) A Kúria Önkormányzati Tanácsa Köm. 5064/2012/3. számú határozatában megállapította a jogalkotási kötelezettség elmulasztását (iratjegyzék 24. ssz.). A képviselő-testület azonban a határozatban foglaltak ellenére sem tett eleget jogalkotási kötelezettségének, ezért a Kormányhivatal BKB/001/120-3/2013. számon (iratjegyzék 25. ssz.) kezdeményezte a Kúria Önkormányzati Tanácsánál, hogy a mulasztás pótlása érdekében rendelje el, hogy a Kormányhivatal vezetője a 2011. évi költségvetés végrehajtásáról szóló rendeletet Foktő Község Önkormányzata nevében alkossa meg.

Az **Állami Számvevőszék** a 2012. évben vizsgálta Foktő Község Önkormányzata 2011. évi gazdálkodási rendszerét (1275. számú vizsgálati jelentés 2012. április). Az ellenőrzésről készült jelentésben foglaltak megtárgyalására és az **intézkedési terv** elfogadására azonban még nem került sor.

Tekintettel arra, hogy az önkormányzat működésében tapasztalható súlyos jogszabálysértések, mulasztások egy része az önkormányzat gazdálkodására is kihat, ezért a Kormányhivatal az Mötv. 132. § (1) bekezdés j) pontja és a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletének részletes szabályairól szóló 119/2012. (VI. 26.) Korm. rendelet 2. § (3) bekezdésére figyelemmel kezdeményezte a községi önkormányzat gazdálkodását érintő vizsgálat lefolytatását az Állami Számvevőszéknél.

Foktő Község képviselő-testülete mulasztásban megnyilvánuló jogszabálysértést követett el azzal is, hogy nem alkotta meg az anyakönyvekről, a házasságkötési eljárásról és a névviselésről szóló 1982. évi 17. tvr. 42/A. § (4) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján az egyes házasságkötésekkel és bejegyzett élettársi kapcsolatok létesítésével összefüggő díjazás körében a rendeletét (törvényességi felhívás száma: I-B-001/4369-1/2012., Kúriai indítvány száma: I-B-001/5149-4/2012., iratjegyzék 26. és 27. ssz.). A mulasztást a Kúria Önkormányzati Tanácsa Köm. 5084/2012/3. számú határozatában megállapította (iratjegyzék: 28. ssz.).

Foktő Község Képviselő-testületének mulasztása más önkormányzatok és önkormányzati társulások működését is hátrányosan befolyásolta, befolyásolja.

A pénzügyi tárgyú jogszabálysértések például Dunaszentbenedek községet is érintették, mivel Foktő község a Foktő-Dunaszentbenedek Községek Körjegyzőségének székhelye volt. A foktői képviselő-testület jogszabálysértő működése miatt azonban Dunaszentbenedek község

képviselő-testülete felmondta a Foktő Községi Önkormányzattal közösen működtetett körjegyzőséget (60/2012. (VI.29.) számú határozat, iratjegyzék 29. ssz.). **Foktő község lakosság számára figyelemmel a településnek a 2013. évtől közös önkormányzati hivatalt kell működtetnie, ezért a kialakult helyzet hátrányt jelent a településen élők számára.**

Foktő Község Önkormányzata több társulásnak is tagja, a képviselő-testület mulasztásai pedig ezek működését is veszélyeztették. A 2011. évben például a Társadalmi Ellenőrző Információs és Településfejlesztési Társulás Társulási Megállapodásának módosítása kapcsán, a 2012. évben pedig a Homokhátsági Regionális Hulladékgazdálkodási Társulás egyik 3 milliárd forint bekerülési költségű pályázatához szükséges határozat meghozatalával kapcsolatban késlekedett a képviselő-testület (iratjegyzék 30. ssz.).

5. Összegzés

Magyarország Alaptörvénye 31. cikkének (1) bekezdése értelmében Magyarországon a helyi közügyek intézése és a helyi közhatalom gyakorlása érdekében helyi önkormányzatok működnek.

Az Alaptörvény 33. cikk (1) bekezdése szerint a helyi önkormányzat feladat- és hatásköreit a képviselő-testület gyakorolja.

Az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdése határozza meg, hogy mi tartozik a helyi közügyek intézése körébe. Foktő Község Képviselő-testülete 2012. január 25. napját követően a gyakorlatban nem működik, csak a Kormányhivatal kezdeményezésére kerül sor a képviselő-testületi ülések megtartására. Az önkormányzat törvényes működéséhez szükséges rendeleteket, határozatokat nem alkotják meg, az önkormányzati tulajdon tekintetében a tulajdonost megillető jogokat nem tudják gyakorolni, mindez pedig ellentétes az Alaptörvény 32. cikkében foglaltakkal.

A Kormányhivatal az Möt.-ben meghatározott törvényességi felügyeleti eszközök közül eddig az alábbiakat alkalmazta: törvényességi felhívás, javaslatétel, a képviselő-testület összehívásának kezdeményezése, szakmai segítségnyújtás, vizsgálat kezdeményezése az Állami Számvevőszéknél, helyi rendelet bírósági felülvizsgálatának kezdeményezése, eljárás kezdeményezése a Kúriánál jogalkotási kötelezettség elmulasztásának megállapítása céljából, továbbá eljárás kezdeményezése a Kúriánál a helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettsége Kormányhivatal vezetője általi pótlásának elrendelése érdekében. Azonban az önkormányzat működőképessége a felsorolt törvényességi felügyeleti és koordinációs eszközökkel sem állítható helyre.

A törvényességi észrevételek, felhívások minden esetben tartalmaztak szakmai segítséget, tájékoztatást is arra vonatkozóan, hogy a jogszabálysértést milyen módon lehet megszüntetni.

Szakmai segítséget, állásfoglalást a képviselő-testület tagjai, illetve a polgármester is több alkalommal kértek a Kormányhivaltól. A bejelentések, szakmai tájékoztatáskérések és az

ezekre adott válaszok száma a 2011. évben 76 db, a 2012. évben 60 db volt. Több esetben megállapítható, hogy a törvényes döntésre, eljárásra vonatkozó tájékoztatás ismeretében hozott a testület törvénytörtő döntést, illetve járt el törvénytörtő módon.

A Kormányhivatal mind a képviselők, mind a polgármester részére a **személyes konzultáció** lehetőségét is biztosította. A 2012. január 25-én megtartott képviselő-testületi ülésen például a Kormányhivatal képviselője is részt vett. 2012. február 22-én pedig a polgármesterrel, a helyettesítő körjegyzővel, valamint négy önkormányzati képviselővel személyesen is egyeztetett a Kormányhivatalt vezető kormány megbízott, de a megbeszélések nem vezettek eredményre.

Az Alkotmánybíróság 1220/H/1992. AB határozatában elvi tételként állapította meg, hogy „Valamely önkormányzati képviselő-testület működésének hiánya, az Ötv.-nek megfelelő működés tartós mellőzése, a működőképesség helyreállításának, a működés folytatásának kilátástalansága ellentétes az Alkotmánnyal. Sérti ugyanis a választópolgároknak a helyi önkormányzathoz való jogát, valamint az Alkotmány 44. §-a (1) bekezdésében megállapított azt a jogát, hogy »a helyi önkormányzást az általuk választott képviselő-testület útján« gyakorolják”.

A 24/2000. (VII. 6.) AB határozat szerint: „a helyi képviselő-testület és a polgármester közötti viszony tartós megromlása kétségkívül konfliktushelyzetet eredményez, amely megzavarja a helyi önkormányzás folyamatos fenntartását, feltételeinek biztosítását. [...] A helyi önkormányzás gyakorlásának zavartalansága ugyanakkor megkívánja, hogy ne terheljék konfliktusok a helyi képviselő-testület és a polgármester kapcsolatát. [...] a helyi önkormányzás zavartalanságának folyamatos fenntartása, feltételeinek biztosítása a helyi képviselő-testületnek és a polgármesternek egyaránt alkotmányos kötelessége. Ebből következően a polgármesternek is elő kell segítenie a konfliktusok mielőbbi rendezését. [...] Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint »a jogállamiság elvéből [Alkotmány 2. § (1) bekezdés] is következik az Alkotmányban szabályozott szerveknek az a kötelessége, hogy alkotmányos jelentőségű hatásköreiket jóhiszeműen, feladataik teljesítését kölcsönösen segítve, együttműködve gyakorolják«”

Az Alkotmánybíróság 771/H/2004. AB határozatában kifejti, hogy „Alkotmányellenesen működik az a helyi önkormányzat, amely huzamosan nem tart testületi üléseket és amelynél a jövőben sincs remény arra, hogy a képviselő-testület gyakorolja feladat- és hatáskörét. Ilyen esetben a képviselő-testület által képviselt választópolgárok sem tudják gyakorolni az Alkotmány 44. § (1) bekezdésében biztosított önkormányzathoz való jogaikat. Alkotmányellenes helyzetet eredményez – többek között – az is, ha hiányoznak a zavartalan és a képviselő-testület folyamatos működéséhez szükséges alapvető döntések.”

Az Alkotmánybíróság fenti döntéseiben foglaltakra figyelemmel, a K01/5304-1/2011. számú 2011. november 16-án kelt iratban (iratjegyzék 9. ssz.) a Kormányhivatal kérte a képviselő-testület tagjait, hogy vizsgálják meg milyen konfliktusok nehezítik az önkormányzat

működését, tárják fel ezek okait és tegyék meg a szükséges intézkedéseket a zavartalan, jogszabályoknak megfelelő működés megvalósítása céljából.

A helyi képviselő-testület azonban a mai napig nem indította meg azokat az eljárásokat, amelyek alkalmasak lehetnek a kialakult konfliktusok feloldására. A képviselő-testületnek ez a késlekedése, mulasztása önkényes. A képviselő-testület tagjai a vélt és valós problémáik megoldását, kölcsönös vádaskodással külső szervektől várják (rendőrség, ügyészség, bíróság, kormányhivatal, minisztériumok, iratjegyzék 31. szs./). A különböző feljelentések, panaszok, végre nem hajtott és végrehajthatatlan határozatok tovább élezik a képviselő-testületen belüli ellentéteket (törvényességi felhívás: I-B-001/6014-1/2012., iratjegyzék 32. szs.).

A helyi önkormányzás zavartalanságának folyamatos fenntartása, feltételeinek biztosítása a helyi képviselő-testületnek és a polgármesternek egyaránt az Alaptörvényben meghatározott kötelessége.

A kialakult helyzet miatt Foktő község polgármestere a 2011. május 18-i testületi ülésen és ezen kívül még hat alkalommal, utoljára a 2011. december 14-i ülésen kezdeményezte, hogy a képviselő-testület oszlassa fel magát. A határozati javaslat a szükséges számú szavazatot nem kapta meg.

A polgármester 2012. február 16-án kelt levelében bejelentette, hogy legközelebb már csak az időközi választás utáni alakuló ülést hajlandó összehívni (törvényességi felhívás száma: I-B-001/2172-1/2012., iratjegyzék 18. szs.). A polgármester a 2012. január 25-én megtartott képviselő-testületi ülést követően, csak a Kormányhivatal kezdeményezésére, javaslatára hívott össze képviselő-testületi ülést, amelyek száma összesen 7 db volt.

A foktői önkormányzat működésével kapcsolatban újságcikk is /iratjegyzék 33. szs./ megjelent, továbbá **lakossági panasz** is érkezett a Kormányhivatalhoz /iratjegyzék 34. szs./.

A képviselő-testület működésének hiányában az állampolgárok nem tudják gyakorolni az önkormányzáshoz való jogukat, a képviselő-testület 2012. október 24. napján megtartott ülésének jegyzőkönyvéből pedig látszik, hogy két képviselőnek csak 10 perce volt arra, hogy a képviselő-testület ülésén részt vegyen, erre vonatkozóan az egyik foktői lakos véleménye is olvasható jegyzőkönyvben /iratjegyzék 35. szs./).

A leírtakra figyelemmel a jövőben nincs remény arra, hogy az önkormányzat képviselő-testülete feladat- és hatásköreit gyakorolja. A választópolgárok az önkormányzáshoz való jogukat gyakorolni nem tudják, hiányoznak a képviselő-testület folyamatos és zavartalan működéséhez szükséges alapvető döntések, továbbá ilyen körülmények között nem biztosítható az önkormányzat által fenntartott intézmények működése sem.

A foktői képviselő-testület működésképtelenségének kialakulásáért minden érintett felelős. A képviselő-testület tagjainak tevékenységéből pedig a településért érzett felelősség hiánya mutatkozik meg.

Fent előadottakra tekintettel kérem, hogy a Tisztelt Alkotmánybíróság nyilvánítsa ki elvi véleményét Foktő Község Képviselő-testületének alaptörvény-ellenes működésére vonatkozóan.

Az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására az Abtv. 34. §-ára alapítom.

Az eljárás az Abtv. 54. § (1) bekezdésére tekintettel illetékmentes.

Alkotmánybíróság

Budapest

1015 Budapest, Donáti utca 35-45.

indítvány

Kormány

Budapest

Kossuth tér 1-3.

indítványozó által

Képv: Dr. Navracsics Tibor

Közigazgatási és igazságügyi miniszter
(a helyi önkormányzatok törvényességi
felügyeletéért felelős miniszter)

1055 Budapest, Kossuth tér 2-4.

**Alaptörvény-ellenesen működő
képviselő-testület felosztatásával
összefüggő
elvi vélemény nyilvánítása iránt**

Mellékletek: 41 db. (iratjegyzék szerint)

Budapest, 2013. február „28..”